

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 7	Utgitt 20 februar.	1923
-------	--------------------	------

Sjømannslov.

16 febr.

Nr. 1.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 februar 1923 sålydende:

1ste kapitel.

Skibsførerens tjenesteavtale.

§ 1. Det påligger rederen å sørge for, at der oprettes skriftlig avtale med skibsføreren om ansettelsesvilkårene.

§ 2. Hvis ikke annet er avtalt om tjenesteforholdets varighet, kan avtalen fra hver av sidene opsies med et varsel av tre måneder til fratredelse i norsk havn, som skibet anløper for å losse eller laste. Har skibsføreren i et sådant tilfelle vært i tjenesten ombord i ett og ett halvt år, kan han dog efter opsigelse med tre måneders varsel fratre også i utenlandsk losse- eller lastehavn.

§ 3. Skibsføreren kan til enhver tid avskjediges av rederen.

Blir han avskjediget før tjenestetidens utløp uten hjemmel i § 4 eller § 5, har han krav på hyre for tre måneder efter fratredelsen og dessuten fri reise med underhold til avtalt fratredelseshavn eller til norsk havn, hvis bestemmelsen i § 2 om norsk fratredelseshavn kommer til anvendelse.

§ 4. Blir en skibsfører avskjediget på grunn av sykdom eller skade, som gjør ham uskikket til å føre skibet, har han krav på hyre for tre måneder efter fratredelsen.

Er sykdommen eller skaden pådratt ved egen skyld, eller er den fortiet ved ansettelsen, har dog skibsføreren ikke krav på hyre for lengere tid, enn han har gjort tjeneste.

§ 5. Blir en skibsfører avskjediget på grunn av uduelighet, uredelighet eller grov feil eller forsømmelse i tjenesten, har han ikke krav på hyre for lengere tid, enn han har gjort tjeneste.

16 febr. § 6. Går skibet tapt som følge av sjøulykke, eller blir det
 Nr. 1. etter sjøulykke erklært for uistandsettelig, opphører tjenesteforholdet, hvis ikke annet følger av avtalen. Skibsføreren er dog pliktig til, mot hyre og underhold, å bli tilstede og sørge for ordningen av de anliggender som vedkommer skib og last.

Skibsføreren har krav på fri hjemreise med hyre og erstatning for tapte eiendeler etter reglene i § 41.

§ 7. Om hyre ved dødsfall, sykepleie, hjemsendelse i sykdomstilfelle og begravelse gjelder de samme regler som for mannskapet etter §§ 24, 28 og 30.

§ 8. Er der tilsagt en skibsfører andel i skibets frakt (kaplak) eller i annen inntekt av reisen eller tantième, og tjenesteforholdet opphører før reisens slutning eller regnskapsårets utløp, har skibsføreren rett til en forholdsmessig del av dette vederlag. Like med frakt regnes liggedagspenger.

Når skibsføreren etter §§ 3, 4 eller 6 har krav på hyre for lengere tid enn han har vært i tjenesten, eller når hyre skal regnes etter § 7, jfr. § 24, skal sådant vederlag som i første ledd nevnt ansettes til det beløp, hvormed det dobbelte av første styrmanns hyre måtte overstige skibsførerens faste hyre.

2net kapitel.

Mannskapets tjenesteavtale.

1. Forhyringen.

§ 9. Skibsføreren har i sin stilling fullmakt til å ansette såvel styrmenn og maskinister som det øvrige mannskap.

Før skibsføreren ansetter maskinmannskap, bør han rådføre sig med første maskinist.

§ 10. Barn under 15 år må ikke anvendes til arbeide ombord. Som fyrbøter eller kullempere må ikke anvendes nogen som er under 18 år, og som maskingutt ikke nogen som er under 16 år.

§ 11. Ved forhyring av mannskap til sådan fart for hvilken sjøfartsbok utkreves, skal sjøfartsboken overleveres til skibsføreren.

Derhos skal der, når mønstring utkreves, opprettes hyrekontrakt og overleveres sjømannen en avregningsbok.

Hyrekontrakten opprettes i to eksemplarer etter en formular som Kongen fastsetter. Den skal underskrives av begge parter og inneholde angivelse av:

1. sjømannens fulle navn, fødselsår og fødselsdag, fødested og hjemsted;
2. den stilling han er antatt til;
3. den reise eller tid forhyringen gjelder, eller det avmønstringssted eller den opsigelsesfrist som måtte være avtalt;

16 febr.
Nr. 1.

4. den avtalte hyre, og hvis denne er betinget for reisen, hvor lang tid reisen forutsettes å ta;
5. den avtalte overtidsbetaling, forsåvidt denne ikke er bestemt ved lov;
6. de øvrige ansettelselvilkår.

Avregningsboken skal inneholde det ene eksemplar av hyrekontrakten og et av vedkommende departement fastsatt utdrag av de bestemmelser i lover og reglementer, som har særlig interesse for sjømannen. I avregningsboken skal der gjøres anførsel om tiden for sjømannens tiltredelse og fratredelse, om opsigelse av tjenesteavtalen og om dagen for opsigelsen. Videre innføres efter hvert det som utbetales på hyren. Ved utbetaling i annen mynt enn avtalt anføres kursen.

Henviser hyrekontrakten til en tariffavtale, skal skipsføreren sørge for, at der ombord finnes avtrykk av tariffavtalen til bruk for mannskapet.

2. *Avtalens varighet.*

§ 12. Er en sjømann forhyrt for bestemt tid eller med avtalt opsigelsesfrist og tiden utløper under en reise, gjelder avtalen, til skibet anløper havn for å losse eller laste.

§ 13. Hvis ikke annet er avtalt om tjenesteforholdets varighet, kan avtalen fra hver av sidene opsies til fratredelse i enhver havn som skibet anløper for å losse eller laste. Er sjømannen norsk og forhyrt her i riket, kan dog avtalen fra hver av sidene bare opsies til fratredelse i norsk losse- eller lastehavn.

Opsigelsesfristen er en måned for styrmenn og maskinister og syv dager for det øvrige mannskap.

§ 14. Når en sjømann som er forhyrt for bestemt tid eller reise, blir stående i tjenesten efterat tiden er utløpet eller reisen endt, uten at ny avtale treffes, kan tjenesteforholdet fra hver av sidene opsies med samme varsel som i § 13, annet ledd, bestemt til fratredelse i enhver havn som skibet anløper for å losse eller laste.

§ 15. Uten hensyn til hvad der er avtalt om tjenesteforholdets varighet eller bestemt i § 13 om norsk fratredelseshavn, kan en sjømann som efter siste påmønstring har vært i tjenesten ombord i ett og ett halvt år, forlange avskjed i enhver havn skibet anløper for å losse eller laste efter opsigelse med sådant varsel som i § 13, annet ledd, bestemt.

§ 16. En sjømann som efter avtalen eller efter bestemmelsene i dette kapitel har rett til å fratre, er pliktig til å bli i tjenesten for å yde bistand ved arbeide som nødvendig må utføres, når skibet kommer i havn, dog ikke utover to dager efter ankomstdagen.

16 febr. Skal sjøforklaring avgis, er han pliktig til, mot hyre og un-
Nr. 1. derhold, å bli på stedet til forklaring er avgitt.

§ 17. Hvis lovgivningen eller myndighetene i en utenlandsk havn, hvor en sjømann skulde fratre, nekter ham adgang til landet eller for å gi ham adgang krever en sikkerhet som sjømannen ikke kan skaffe, er han pliktig til å bli i tjenesten, inntil skibet kommer til en havn, hvor avmønstring kan foregå.

3. Hyren.

§ 18. Hyren løper fra og med den dag sjømannen tiltrer sin tjeneste ombord. Må han foreta reise fra forhyringsstedet, løper hyren, hvis ikke annet er avtalt, fra og med den dag han tiltrer denne reise.

Hyren løper til og med den dag tjenesten opphører, eller når avmønstring skal foretas, til og med avmønstringsdagen.

For den tid, i hvilken en sjømann ulovlig unddrar sig fra tjenesten, har han ikke krav på hyre.

Skal hyre beregnes for del av en måned, regnes måneden til 30 dager.

§ 19. Utbetaling av hyre kan sjømannen bare forlange, når skibet ligger i havn, og ikke oftere enn en gang hver uke.

Hyren betales i rede penger, hvis ikke sjømannen forlanger anvisning på rederen. Utbetaling kan kreves i stedets mynt efter dagens kurs.

Norske sjømenn kan uten utgifter sende hyremidler til Norge gjennom de konsuler som vedkommende departement bestemmer. For sådanne pengeforsendelser er staten ansvarlig.

§ 20. En sjømann kan kreve at en del av hans hyre skal utbetales som månedlig trekk til en bestemt opgitt person her i riket eller innsettes i norsk bank.

Uten sjømannens samtykke kan trekkbetalingen ikke nedsettes eller stanses før tjenestens opphør, medmindre den øvrige hyre er utilstrekkelig til å dekke disiplinstraff eller erstatningsansvar pådratt i tjenesten.

§ 21. Av den hyre sjømannen selv kan heve, har skipsføreren rett til å holde tilbake en tredjedel til fratredelsen. Det tilbakeholdte beløp må ikke til nogen tid overstige en halv måneds hyre.

§ 22. Er hyren fastsatt til et bestemt beløp for reisen, skal opgaven i hyrekontrakten over reisens antagelige varighet legges til grunn i de tilfelle, da hyren skal beregnes efter tid.

Kommer reisen til å vare lenger enn forutsatt ved forhyringen, har sjømannen krav på et forholdsmessig tillegg, hvis ikke annet er avtalt. At reisen forkortes, har derimot ingen innflydelse på sjømannens rett til den fulle betingede hyre.

§ 23. Blir en reise påbegynt med mindre mannskap enn for-

utsatt, eller blir det arbeidsdyktige mannskap forminsket under reisen, skal innspart hyre for den tid skibet er i sjøen fordeles mellom de øvrige i forhold til enhvers forøkede arbeide, forsåvidt de ikke har fått godtgjørelse for det ved overtidsbetaling. 16 febr. Nr. 1.

§ 24. Dør en norsk sjømann mens han er i rederens tjeneste, skal rederen, hvis sjømannen efterlater sig hustru eller barn under 18 år, betale dem en måneds hyre, regnet fra dødsdagen eller fra den dag, hans rett til hyre ophørte.

Blir skibet borte, uten at det kan opplyses, når ulykken inntraff, regnes hyren, som om dødsfallet var inntruffet ved utløpet av den tid som i almindelighet medgår for et skib som det forulykkede til en reise på samme årstid fra det sted, hvorfra man sist hadde etterretning om skibet, og til bestemmelsesstedet. I samme tilfelle betales hans hustru eller barn under 18 år én måneds hyre.

§ 25. Viser det sig ved avregningen, at en sjømann har fått utbetalt mere i forskudd enn han har krav på, kan allikevel ingen tilbakebetaling kreves, hvis sjømannens tjeneste er ophørt av nogen av de grunner som er nevnt i § 24, § 32, første og annet ledd, § 34 eller §§ 38—41.

4. Sykepleie og begravelse.

§ 26. Enhver av mannskapet er pliktig til å la sig undersøke av læge, når skibsføreren forlanger det, dog uten utgift for sjømannen.

§ 27. Er en sjømann syk eller kommet til skade, skal skibsføreren sørge for, at han ombord eller i land får fornøden sykepleie, derunder innbefattet underhold, lægehjelp og legemidler.

Er der grunn til å tro, at en sjømann lider av en sykdom, som medfører fare for de ombordværende, skal skibsføreren såvidt mulig la ham undersøke av læge. Hvis der ikke ombord kan treffes betryggende foranstaltninger mot smittefaren, skal føreren la den syke bringe i land.

Eiendeler som en syk sjømann ikke kan dra omsorg for, skal skibsføreren ta vare på.

Blir en syk sjømann efterlatt i utlandet, skal skibsføreren overgi ham til konsulens forsorg eller, hvis der ikke er konsul på stedet, på annen måte skaffe ham pålitelig pleie og underrette nærmeste konsul.

§ 28. Utgiftene ved sykepleien bæres av rederen, sålenge tjenesteforholdet består.

Er en sjømann ved fratredeisen syk eller kommet til skade, har han rett til sykepleie for rederens regning i inntil 6 uker eller, hvis han er norsk og forpleies utenfor riket, i inntil 12 uker. Tiden regnes fra avmønstringen eller, hvis avmønstring ikke

16 febr foretas, fra den dag skibet avgår. Blir en norsk sjømann efter-
 Nr. 1. latt i utlandet, har han dessuten krav på fri reise med under-
 hold til sitt hjemsted her i riket. Kan der skaffes ham hyre på
 et skib som er bestemt til Norge eller til en havn hvorfra det
 faller bekvemt å sende ham hjem, og hans helbredstilstand ikke
 er til hinder, er han pliktig til å overta stillingen, hvis den ikke
 er av lavere grad eller dårligere lønnet enn den han hadde.

Er sykdommen eller skaden pådratt ved egen skyld eller for-
 tjet ved forhyringen, må sjømannen selv betale utgiftene ved syke-
 pleien, både før og efter fratredelsen, og han har da heller ikke
 krav på fri hjemreise. Rederens utlegg kan avkortes i hyren.

Avmønstres en sjømann, som lider av tuberkulose i smittsom
 form, overtar statskassen de utgifter til sykepleie og hjemsendelse,
 som efter annet ledd skulde påhvile rederen.

Lider en norsk sjømann av kjønnssykdom i smittsomt sta-
 dium, og han avmønstres i utlandet, skal utgiftene ved sykepleien
 for tiden efter fratredelsen utres av statskassen.

§ 29. Dør en sjømann, skal skibsføreren dra omsorg for be-
 gravelsen og underrette hans pårørende.

Skibsføreren skal dessuten vidnefast lå opta en fortegnelse
 over alt det den avdøde har efterlatt ombord. Inntreffer dødsfallet
 utenfor riket, skal han avlevere fortegnelsen til den nærmeste
 konsul. Kan efterlatenskapene ikke uten ulempe beholdes om-
 bord, skal skibsføreren enten overgi dem til konsulen eller selge
 dem på fordelaktigste måte.

§ 30. Utgiftene ved begravelsen skal betales av rederen, hvis
 sjømannen dør mens tjenesteforholdet består. Det samme gjelder,
 hvis han efter fratredelsen dør av en sykdom eller skade, for hvil-
 ken rederen fremdeles hadde forpleiningsplikt, da dødsfallet
 inntraff.

Dør en sjømann, mens han behandles for statskassens reg-
 ning efter § 28 fjerde ledd, utrer statskassen også utgiftene
 ved begravelsen.

§ 31. Når en skibsfører i utlandet har vært nødt til å gjøre
 utlegg for en norsk sjømann til sykepleie eller begravelse, som
 ikke påhviler rederen, har denne rett til å kreve erstatning av
 statskassen.

5. Skibsførerens rett til å avskjedige sjømannen.

§ 32. Er en sjømann som følge av sykdom eller skade i
 lengere tid forhindret fra å utføre sitt arbeide, eller lider han av
 en sykdom som medfører fare for de ombordværende, kan skibs-
 føreren avskjedige ham.

Foruten sin fulle hyre inntil fratredelsen har sjømannen da
 krav på hyre for to måneder efter fratredelsen, hvis han er styr-

mann eller maskinist, eller for en måned, hvis han tilhører det 16 febr.
øvrige mannskap. Nr. 1.

Er sykdommen eller skaden pådratt ved egen skyld eller for-
tiet ved forhyringen, har sjømannen, enten han avskjediges eller
ikke, bare krav på hyre for den tid, han har utført sitt arbeide.

§ 33. Skipsføreren kan enn videre avskjedige en sjømann:

1. når han er uduelig til den tjeneste han er forhyrt til;
2. når han ikke kommer ombord i rett tid og skibet skal avgå
eller en annen må antas i hans sted;
3. når han gjør sig skyldig i en grov tjenesteforseelse, såsom
gjentatt ulydighet, voldsom adferd mot overordnede, mishand-
ling av andre ombordværende eller gjentatt beruselse i tje-
nesten;
4. når han gjør sig skyldig i tyveri eller annen grovere forbry-
delse, eller ombord skjuler gods som er tollpliktig, eller som
det er forbudt å utføre fra avgangsstedet eller å innføre til
bestemmelsesstedet;
5. når han bringer en tvist om tjenesteforholdet inn for uten-
landsk myndighet.

Før en sjømann, som er ombord, avskjediges i henhold til
denne paragraf, skal der såvidt mulig holdes forhør efter reglene
i § 64.

Sjømannen har ikke krav på hyre for lengere tid, enn han
har gjort tjeneste.

§ 34. Blir en sjømann avskjediget før tjenestetidens utløp
uten hjemmel i § 32 eller § 33, har han krav på hyre for to må-
neder efter fratredelsen hvis han er styrmann eller maskinist, eller
for én måned hvis han tilhører det øvrige mannskap, og dessuten
fri reise med underhold til avtalt fratredelseshavn eller til norsk
havn, hvis bestemmelsen i § 13 om norsk fratredelseshavn kom-
mer til anvendelse.

6. Sjømannens rett til å kreve avskjed.

§ 35. Godtgjør en sjømann, at han kan få skib å føre, eller at
han kan få plass som styrmann eller maskinist eller sådan stilling
av høiere grad enn den han har, eller at der efter forhyringen er
inntruffet andre omstendigheter, som gjør det til en velferdssak
for ham å kunne fratre, kan han kreve avskjed med hyre til fra-
tredelsen, når han uten øket utgift for rederen stiller en duelig
og ordentlig mann i sitt sted.

§ 36. Viser det sig efter forhyringen, at der i den havn
skibet er bestemt til, hersker en ondartet farsot, har sjømannen
rett til straks å kreve avskjed, hvis reisen ennå ikke er begynt,
men ellers i den første havn skibet anløper, efterat sjømannen

16 febr. har fått kunnskap om forholdet. Hyren regnes i så fall til fra-Nr. 1. tredelsen.

Det samme gjelder, hvis det efter forhyringen viser sig, at der er fare for, at skibet kan bli opbragt av en krigførende makt eller utsatt for krigsskade, eller at en sådan fare er blitt vesentlig forøket.

§ 37. Er en sjømann forhyrt for en bestemt reise, og reisen blir vesentlig forandret, kan han straks kreve avskjed, hvis reisen ennå ikke er begynt, men ellers i den første havn skibet anløper, etterat han har fått kunnskap om forandringen.

En sjømann, som fratrer på grunn av forandring av reisen, har krav på hyre for én måned efter fratredeisen, hvis han er styrmann eller maskinist, eller for en halv måned, hvis han tilhører det øvrige mannskap, og dessuten fri reise med underhold til forhyringsstedet, hvis han fratrer før reisen er påbegynt, men ellers til det vedtatte avmønstringssted.

§ 38. Hvis skibet ikke er i sjødyktig stand til reisen, og skibsføreren ikke sørger for at manglene blir avhjulpet, har en sjømann rett til å kreve avskjed og hyre samt fri reise og underhold efter reglene i § 34.

Det samme gjelder, hvis skibsføreren i strid med § 59 nekter å la skibet besiktige.

§ 39. Godtgjør en sjømann, at han er blitt mishandlet av skibsføreren, eller at han er blitt mishandlet ombord på skibet av andre, uten at skibsføreren på opfordring har tatt ham i beskyttelse, eller godtgjør han at skibsføreren har forholdt ham forsvarlig kost, har han rett til å kreve avskjed og hyre samt fri reise og underhold efter reglene i § 34.

§ 40. Mister skibet retten til å føre norsk flagg, kan en sjømann kreve avskjed og hyre samt fri reise og underhold efter reglene i § 34.

At skibet overtas av en annen norsk reder, eller at det får en annen fører, gir ikke sjømannen rett til å kreve avskjed.

7. Avtalens ophør ved forlis.

§ 41. Går skibet tapt som følge av sjøulykke, eller blir det efter sjøulykke erklært for uistandsettelig, ophører tjenesteforholdet, hvis ikke annet følger av avtalen. Det påligger dog en sjømann, mot hyre og underhold, å ta del i bergningen og bli tilstede til avgivelse av sjøforklaring.

Er sjømannen norsk, har han krav på fri reise til sitt hjemsted her i riket med hyre og underhold fra forliset til hjemkomsten, dog ikke for lengere tid enn to måneder utover den tid, for hvilken han får hyre efter første ledd. Omkostningene ved hjemsendelsen, herunder innbefattet underhold under reisen, utres

av statskassen. Sjømannen er dog pliktig til å ta tjeneste på et 16 febr. annet skib efter reglene i § 28, annet ledd. For den tid han så- Nr. 1. ledes er forhyrt med et annet skib, kan han ikke kreve hyre av det forliste skibs reder.

Er en norsk sjømanns ombordværende eiendeler gått tapt ved forliset, plikter rederen å betale erstatning efter almindelige forskrifter, som Kongen utferdiger.

8. *Utenlandske sjømenn.*

§ 42. Kongen kan under forutsetning av gjensidighet helt eller delvis utvide de bestemmelser til fordel for norske sjømenn, som inneholdes i §§ 28 og 41 til også å gjelde utenlandske sjømenn.

9. *Twistigheter.*

§ 43. Opstår der, mens skibet er i utlandet, tvist mellem skibsføreren og nogen av mannskapet angående avregningen eller tjenesteforholdet iøvrig, skal saken forelegges for konsulen på det første sted, hvor dertil er anledning.

Konsulens avgjørelse er bindende for partene, inntil saken kan bringes inn for retten her i riket.

3dje kapitel.

Skibstjenesten.

1. *Skibsbefalet.*

§ 44. Skibsføreren har den høieste myndighet ombord.

§ 45. Styrmannen påligger det særlig å være skibsføreren til hjelp ved navigeringen med dertil hørende observasjoner og beregninger samt ved førelsen av dagboken. Han fører tilsyn med det øvrige mannskap og med skibet, dets tilbehør og utrustning, forsåvidt ikke annet følger av § 47. Han skal sørge for at der blir gjort fornødne optegnelser over mottatt og utlevert gods og føre tilsyn med lastning og lossning og med stuingen av last og proviant.

Fører styrmannen dagboken, er han ansvarlig for dens riktighet.

§ 46. Har skibsføreren forfall, eller er han fraværende uten å ha gitt ordre for inntreffende tilfelle, treffer styrmannen, eller den øverste av styrmennene, de avgjørelser som ikke kan opsettes.

Dør skibsføreren, eller blir han ellers ute av stand til å føre skibet, eller forlater han tjenesten, trer styrmannen, eller den øverste av styrmennene, i hans sted, inntil ny fører er ansatt.

§ 47. Maskinisten påligger det særlig å lede maskintjene-

16 febr. sten. Han er ansvarlig for driften, behandlingen og vedlikeholdet av skibets maskineri og kjeler og dertil hørende anlegg og innretninger samt skibsskroget innenfor kjele- og maskinrum med tilhørende kullbokser, tanker og tuneller. Han fører tilsyn med skibets forråd av brensel og andre maskinformødenheter og kontrollerer mengden og beskaffenheten derav ved mottagelsen. Han fører enn videre tilsyn med maskinmannskapet og dets opholdsrum.

Finner maskinisten mangler ved de deler av skibet, dets tilbehør eller utrustning som foran er nevnt, skal han uten opphold melde det til skibsføreren.

Maskinisten fører maskindagboken og er ansvarlig for dens riktighet.

§ 48. Er der flere maskinister ombord, er første maskinist ansvarlig for alt som hører til maskintjenesten. Første maskinist ordner tjenesteforholdet mellom maskinistene.

Har første maskinist forfall, eller er han fraværende uten å ha gitt ordre for inntreffende tilfelle, treffer den øverste av de andre maskinister de avgjørelser som ikke kan opsettes.

2. Almindelige tjenesteplikter.

§ 49. Skibsføreren og enhver annen foresatt skal behandle sine underordnede på sømmelig måte. Legemlig refselse må ikke tildeles nogen.

Enhver skal opføre sig sømmelig, edruelig og fredelig og nøie følge de forskrifter som blir gitt for god skikk og orden ombord. Når en underordnet mottar ordrer, skal han ved tydelige svar vise, at han har forstått dem.

§ 50. En sjømann skal adlyde sine foresattes ordrer i tjenesten, vise omsorg for skib og last og i det hele utføre sin tjeneste med iver og påpasselighet.

Den skade en sjømann volder ved feil eller forsømmelse i tjenesten, er han pliktig å erstatte. Retten kan dog nedsette erstatningsbeløpet under hensyntagen til den utviste skyld, skadens størrelse og omstendighetene forøvrig.

3. Tiltredelse, uteblivelse fra tjenesten, medtagelse av gods.

§ 51. En sjømann er pliktig å tiltre sin tjeneste ombord til den bestemte tid. Han må derefter ikke uten tillatelse forlate skibet.

Landlov må ikke nektes en sjømann i hans fritid, medmindre det er påkrevet at han blir ombord av hensyn til skibets, ladningens eller de ombordværendes sikkerhet, utførelsen av nødvendig skibstjeneste eller skibets forestående avreise eller forhaling.

Blir en sjømann hindret i å komme ombord i rett tid, skal han uten opphold underrette skibsføreren. 16 febr. Nr. 1.

§ 52. Undlater en sjømann å tiltre sin tjeneste ombord i rett tid, eller forlater han skibet uten tillatelse, eller kommer han ikke tilbake i rett tid efter å ha vært i land, kan skibsføreren la ham bringe ombord ved politiets hjelp, hvis skibet ellers ikke har tilstrekkelig mannskap.

§ 53. Rømmer en sjømann, kan skibsføreren på hensiktsmessig måte selge de eiendeler han har etterlatt ombord.

Hvis salgssummen og sjømannens tilgodehavende hyre ikke går med til dekning av rederens erstatningskrav, kan sjømannen kreve det overskytende utbetalt senest ett år efter rømningen. Gjør han ikke det, forholdes som i § 69 bestemt.

§ 54. Ting til personlig bruk kan en sjømann ta med i rimelig omfang, forsåvidt det ikke kan medføre ulempe for skib eller ladning eller fare for uorden ombord. Uten tillatelse av skibsføreren må han ikke ta med varer til salg for egen eller andres regning.

Når gods ulovlig er medtatt, er sjømannen pliktig til å betale frakt og erstatte voldt skade.

Finner skibsføreren grunn til mistanke om at noget ulovlig er bragt ombord, kan han la mannskapets gjemmer undersøke i vedkommendes nærvær. Det som en sjømann ulovlig har tatt med, kan skibsføreren ta i forvaring, la bringe i land, eller om fornødent, kaste overbord.

4. Skibsarbeidet, kosten og sundhetsforholdene.

§ 55. Ved anordning av arbeidet skal der tas hensyn til enhver stilling ombord.

Den som leder arbeidet, er pliktig til å iaktta de fornødne forsiktighetsregler til vern mot ulykker og sykdom.

§ 56. På søndager og andre her i riket fastsatte helligdager må der ikke uten hjemmel i arbeidstidsloven pålegges mannskapet arbeide som kan opsettes.

På de nevnte dager bør der såvidt mulig gis mannskapet anledning til gudstjeneste ombord.

§ 57. Skibsføreren skal påse, at mannskapet får god og tilstrekkelig kost. Han skal rette sig efter det kostreglement som Kongen utferdiger.

Finner skibsføreren det under reisen nødvendig å minske kosten, har mannskapet krav på en passende erstatning.

§ 58. Skibsføreren skal føre tilsyn med sundhetsforholdene og renligheten ombord og påse, at de forskrifter som Kongen utferdiger derom, blir nøie overholdt.

16 febr.

5. *Sjødyktighetssyn.*

Nr. 1.

§ 59. Når over halvparten av mannskapet for skibsføreren fremsetter klage over skibets sjødyktighet til den forestående reise, eller første maskinist fremsetter tilsvarende klage vedkommende de deler av skibet, dets tilbehør eller utrustning som han har tilsyn med, er skibsføreren pliktig til å la foreta besiktelse av skibet overensstemmende med sjødyktighetsloven, hvis skibet ligger i norsk havn eller i utenlandsk havn, hvor der er norsk konsul. I andre utenlandske havner skal skibsføreren henvende sig til stedets myndigheter for å få opnevnt besiktelsesmenn.

Viser det sig ved besiktelsen at de fremførte anker over skibets sjødyktighet har savnet rimelig grunn, skal de som har fremsatt klagen, betale omkostningene og erstatning for voldt tap, dog ikke med over tre måneders hyre, medmindre de har handlet mot bedre vitende.

6. *Maktmidler.*

§ 60. Når det er nødvendig for å opprettholde skikk og orden ombord, kan skibsføreren, eller den som i hans fravær eller forfall er den befalende, skaffe sig lydighet ved anvendelse av makt.

Er skibet i fare, eller viser der sig mytteri blandt mannskapet, eller foreligger annen nødtilstand, er det tillatt å bruke ethvert middel som er nødvendig for å tilveiebringe orden og lydighet. Enhver av mannskapet er, også uten opfordring, pliktig til å yde hjelp.

Blir den, som nektet lydighet, tilføiet skade, kan han bare gjøre ansvar gjeldende, hvis der er brukt hårdere midler enn omstendighetene krevet.

§ 61. Hvis nogen av mannskapet gjør sig skyldig i en grovere forbrydelse, og skibet ikke er i norsk havn, skal skibsføreren snarest mulig opta en foreløbig forklaring under iakttagelse av reglene i § 64. Dette gjelder dog ikke, hvis forbrydelsen er forøvet på fremmed territorium og forfølges av stedets myndigheter.

Inntil norsk konsul eller politiet i Norge kan ta sig av saken, skal skibsføreren såvidt mulig sørge for at den skyldige ikke undviker. Er det nødvendig, kan skibsføreren la ham sperre inne eller anvende andre maktmidler, men føreren må ikke behandle ham strengere enn øiemedet krever.

4de kapitel.

Disiplinstraff.

§ 62. En sjømann kan av skibsføreren straffes med tap av hyre fra 1 til 7 dager:

1. når han undlater å tiltre tjenesten i rett tid, eller ulovlig går fra borde eller ikke kommer tilbake i rett tid efter å ha vært i land;

2. når han forsømmer å melde forfall, som hindrer ham i å 16 febr. komme ombord i rett tid;
3. når han forlater sin post ved roret eller på utkik eller sover på sådan post, eller volder fare eller skade ved annen for- sømmelighet i tjenesten;
4. når han er beruset i tjenesten;
5. når han ødsler bort proviant eller behandler den på annen utilbørlig måte;
6. når han lar uvedkommende holde sig skjult ombord, eller mot forbud lar nogen komme ombord;
7. når han ulovlig enten bringer sterke drikker eller annet om- bord eller fører sine eiendeler fra borde;
8. når han opfører sig usømmelig mot en overordnet eller ikke adlyder en foresatts ordre i tjenesten;
9. når han innlater sig i slagsmål eller på annen måte gjør brudd på skikk og orden ombord.

§ 63. Straff kan ikke anvendes på skib som går i innenriks fart, og heller ikke på andre skib under opphold i norsk havn eller for forseelser, som er begått i norsk havn og kunde vært påtalt før skibets avgang.

Straff kan ikke ilegges tidligere enn 12 timer og ikke senere enn en uke etterat forseelsen er begått, medmindre særlige grun- ner nødvendiggjør undtagelse.

§ 64. Før straff pålegges, skal skibsføreren holde forhør i overvær av to bisittere, som han utvelger blandt de mest erfarne av mannskapet. Såvidt mulig skal en av dem være styrmann eller maskinist og den annen tilhøre det underordnede mannskap eller, om den som skal forhøres selv er styrmann eller maskinist, begge høre til befalet.

Under forhøret avhøres sjømannen og de vidner som trenges til opplysning av saken. Bisitterne kan la spørsmål stille gjennom skibsføreren. De avgitte forklaringer og den avgjørelse, skibsfø- rereren treffer, innføres i dagboken eller i en særskilt forhørsbok og opleses for de pågjeldende. Riktigheten bekreftes ved under- skrift av skibsføreren og bisitterne. Disse har rett til å få tilført de bemerkninger forhøret gir dem anledning til.

Har skibsføreren ikke gått frem som her bestemt, er hans beslutning om å pålegge straff ugyldig.

§ 65. Ved fastsettelsen av straffen skal hensyn tas ikke bare til forseelsens størrelse og til de omtendigheter, hvorunder den er begått, men også til den skyldiges tidligere opførsel. Er forseel- sen liten, og der er grunn til å anta, at en advarsel er tilstrekke- lig, bør straff ikke pålegges.

Har skibsføreren pålagt straff for en tjenesteforseelse, kan han ikke senere begjære den påtalt, medmindre han har tatt for- behold derom i straffebeslutningen.

16 febr. § 66. Skibsføreren kan helt eller delvis ettergi straffen, når
 Nr. 1. dertil finnes grunn. Beslutningen om ettergivelse skal innføres
 i dagboken eller forhørsboken og undertegnes av skibsføreren og
 to vidner. Skjer ikke det, er beslutningen ugyldig.

§ 67. Vil en sjømann klage over den straff skibsføreren har
 pålagt ham, skal han i utlandet fremføre sin klage for konsulen
 senest ved avmønstringen.

Konsulens avgjørelse legges til grunn for avregningen, men
 kan fra hver av sidene bringes inn for retten i Norge i løpet
 av ett år etter avmønstringen.

En sjømann, som vil klage, kan forlange en av skibsføreren
 bekreftet utskrift av forhøret og beslutningen.

§ 68. Blir sjømannen avmønstrert i en utenlandsk havn, hvor
 der ikke er nogen norsk konsul, kan han bringe klagen inn for
 retten innen fire uker etter sin ankomst til Norge og senest ett
 år etter avmønstringen.

Blir han avmønstrert i norsk havn, kan han innen fire uker
 bringe sin klage inn for retten.

I begge tilfelle må han ta forbehold ved avmønstringen. Dette
 forbehold skal anmerkes i avregningsboken.

§ 69. Hyre, som avkortes etter § 62, skal skibsføreren ved
 avmønstringen innbetale til mønstringsmannen, eller i utlandet til
 konsulen, og samtidig overlevere en bekreftet utskrift av beslut-
 ningen, som innsendes til vedkommende departement sammen med
 hyrebeløpet. Fratrer sjømannen uten avmønstring, sender skibs-
 føreren selv beløpet og utskriften til departementet.

Hyrebeløpet skal anvendes til fordel for sjømenn eller deres
 pårørende etter nærmere bestemmelse av Kongen.

5te kapitel.

Folk ombord, som ikke hører til mannskapet.

§ 70. På dem som er ansatt på skibet av rederen eller skibs-
 føreren, men ikke hører til det egentlige skibsmannskap, får be-
 stemmelsene i 2.—4. kapitel tilsvarende anvendelse.

§ 71. På andre som er ansatt ombord, får §§ 10, 26, 27,
 § 28, fjerde og femte ledd, og §§ 29, 31, 49, 50, 54, 57, 58, 60 og
 61 tilsvarende anvendelse.

De er pliktige til etter evne å utføre det arbeide, som skibs-
 føreren finner nødvendig for skibets sikkerhet.

§ 72. På sjømenn som hjemsendes ved konsulens foranstalt-
 ning, får de i § 71 første ledd nevnte bestemmelser tilsvarende
 anvendelse.

Når det forlanges, er de pliktige til efter evne å yde bistand 16 febr. ved skibsarbeidet mot en passende godtgjørelse. Der skal her- Nr. 1. under tas hensyn til deres tidligere stilling.

§ 73. Ombord skal finnes et eksemplar av denne lov, som alltid skal være tilgjengelig såvel for befal som for mannskap.

Slutningsbestemmelse.

Denne lov trer i kraft den 1 juli 1923.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 16 februar 1923.

Haakon.

(L. S.).

O. Blehr.

H. S. Fürst.

Lov

16 febr.

Nr. 2.

om forandringer i sjøfartsloven.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 februar 1923 sålydende:

I.

I lov om sjøfarten av 20 juli 1893 opheves § 24, § 25, § 34, annet ledd, §§ 44—47 og §§ 61—108.

II.

I samme lov skal etternevnte bestemmelser lyde som følger:

§ 37, fjerde ledd.

Når skibråd holdes, skal såvel de avgitte meninger som skibsførerens beslutning innføres i dagboken, og tilførslen underskrives av de rådslående. Fremdeles skal det bemerkes i dagboken, når nogen av mannskapet blir syk, dør, rømmer eller gjør sig skyldig i en forbrydelse eller disiplinærforseelse, samt når og i hvilken anledning skibsføreren under reisen finner det nødvendig å minske kosten.

16 febr.

§ 171.

Nr. 2.

Passasjerer er pliktige til nøie å rette sig efter de forskrifter som blir gitt for god skikk og orden ombord.

De er underkastet bestemmelsene i sjømannslovens § 54.

Begår en passasjer en grovere forbrydelse ombord, får bestemmelsene i sjømannslovens § 61 tilsvarende anvendelse.

§ 312, første ledd.

Civile rettsaker, skjønn og besiktelser, som angår gjenstander, der henhører under denne lov eller sjømannsloven, eller som angår losvesenet, blir å behandle ved sjørett; likeså sjøforklaringer samt, forsåvidt der på stedet er fast sjørett, også tingsvidner til bruk under rettssak, som hører for sjørett.

III.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 16 februar 1923.

Haakon.

(L. S.).

O. Blehr.

H. S. Først.

16 febr.

Nr. 3.

Lov

om forandringer i sjødyktighetsloven.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 februar 1923 sålydende:

I.

I lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 opheves § 81, § 83, § 85, fjerde og femte ledd og § 92.

II.

I samme lov skal § 93 annet ledd lyde således:

Kongen kan utferdige nærmere forskrifter om skibenes bemanning og om alder og fartstid som betingelse for tjenstgjøring i de stillinger bemanningsforskriftene omfatter.

III.

16 febr.
Nr. 3.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 16de februar 1923.

Haakon.

(L. S.)

O. Blehr.

H. S. Fürst.

Lov

om forandringer i straffeloven.

16 febr.
Nr. 4.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 februar 1923 sålydende:

I.

I den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 opheves § 301.

II.

I samme lov skal efternevnte bestemmelser lyde som følger:

§ 302. Den som i hensikt å unddra sig fra videre tjeneste ombord på et skib rettstridig forlater eller undlater å vende tilbake til skibet under sådanne omstendigheter, at derved voldes fare for skibet eller for menneskeliv, straffes med fengsel inntil 1 år.

§ 303. På samme måte som i § 302 bestemt straffes den som rettstridig bevirker eller medvirker til at en annen forlater eller undlater å vende tilbake til et skib under omstendigheter som der nevnt.

§ 424. Den som tjenstgjør som skipsfører, styrmann eller maskinist uten å ha de lovbestemte egenskaper eller i annen stilling ombord uten å ha den lovbestemte alder eller fartstid, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder.

16 febr. På samme måte straffes reder eller skibsfører, som be-
 Nr. 4. nytter nogen uberettiget i nogen av disse stillinger.

§ 426. Med bøter, eller under særdeles skjerpene om-
 stendigheter med fengsel inntil 2 måneder, straffes den under-
 ordnede på et norsk skib:

1. når han undlater å tiltre tjenesten i rett tid eller ulovlig går fra borde eller ikke kommer tilbake i rett tid efter å ha vært i land;
2. når han forsømmer å melde forfall, som hindrer ham i å komme ombord i rett tid;
3. når han forlater sin post ved roret eller på utkikk eller sover på sådan post eller volder fare eller skade ved annen forsømmelighet i tjenesten;
4. når han er beruset i tjenesten;
5. når han ødsler bort proviant eller behandler den på annen utilbørlig måte;
6. når han lar uvedkommende holde sig skjult ombord, eller mot forbud lar nogen komme ombord;
7. når han ulovlig enten bringer sterke drikker eller annet ombord eller fører sine eiendeler fra borde;
8. når han opfører sig usømmelig mot en overordnet eller ikke adlyder en foresatts ordre i tjenesten;
9. når han innlater sig i slagsmål eller på annen måte gjør brudd på skikk og orden ombord.

Offentlig påtale finner bare sted efter begjæring fra skibsføreren eller rederen.

III.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 16 februar 1923.

Haakon.

(L. S.)

O. Blehr.

H. S. Fürst.

Lov

16 febr.

Nr. 5.

**om forandringer i lov om ulykkesforsikring for sjømenn
av 18 august 1911 med tilleggslover.**

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 februar 1923 sålydende:

I.

Følgende bestemmelser i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover av 30 juli 1915, 15 juni 1917 og 19 juli 1918 skal herefter lyde således:

§ 1, 2net ledd. Ved bemanning skal forstås personer, som av reder eller skibsfører er antatt til tjeneste ombord, uansett om de hører til det egentlige skibsmannskap eller ikke, når de nyder de samme rettigheter som dette; jfr. sjømannslovens § 70.

§ 3, 2net ledd. Forsikringen skal enn videre omfatte utgiftene ved hjemsendelse på grunn av ulykkestilfelle som ovennevnt, for såvidt disse utgifter efter sjømannslovens § 28, jfr. § 7, påhviler rederiet eller vilde ha påhvilt dette, såfremt den skadede efter nevnte lov hadde tilhørt skibsmannskapet.

§ 4, 3dje ledd. Renten begynner å løpe, efterat sykebehandling er avsluttet. Tilkjennes skadede invaliderente for nogen del av det tidsrum for hvilket han efter sjømannslovens §§ 4 og 32 oppebærer hyre efter avskjedigelsen, skal denne rente utbetales rederen.

§ 5, 3dje ledd. I den tid, hvori den skadede måtte være innlagt på sykehus, skal Riksforsikringsanstalten utbetale hans ektefelle og slektninger en sådan erstatning, som de ifølge § 6 vilde ha krav på i tilfelle av hans død. Erstatningen utbetales om mulig ukentlig efterskuddsvis. For det tidsrum hvori den skadede oppebærer hyre, skal denne erstatning utbetales rederen.

§ 8, 2net ledd. Bestemmelsen i § 5, 1ste ledd, kommer dog også uten gjensidighetsoverenskomst til anvendelse, når den tilskadekomne er utlending, likesom rederen har rett til å få godtgjort utlegg til begravellesomkostninger efter § 6 for utenlandske sjømenn i alle tilfelle, hvor han efter sjømannslovens § 30, jfr. § 7, har måttet bekoste sjømannens begravelse. Tilhørte den avdøde utlending det i § 1, 3dje ledd, nevnte restaurasjonspersonale, utres begravellesomkostningene efter § 6 av Riksforsikringsanstalten, for såvidt betingelsene for sådan erstatning vilde ha vært tilstede, om han hadde vært antatt til tjeneste ombord av skibets reder eller kaptein.

16 febr. § 14, 3dje ledd. Den i sjømannslovens § 11 påbudte
Nr. 5. avregningsbok skal inneholde de for den forhyrede nødvendige
oplysninger om forsikringen.

§ 19, 1ste ledd. Er skib eller skibsmannskap, som omfattet av denne lov, blitt borte under omstendigheter, som lar formode, at det er forulykket, har rederiet senest innen 14 dager efter utløpet av den i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 258 bestemte frist å avgi anmeldelse herom til Riksforsikringsanstalten, ledsaget av opgave over bemanningens navn, stilling ombord m. v. samt om mulig av opgave over de efterlattes navn og opholdssted. Renten begynner å løpe fra den i sjømannslovens § 24, jfr. § 7, nevnte frist for hyrens ophør.

II.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 16 februar 1923.

Haakon.

(L. S.)

O. Blehr.

H. S. Fürst.

16 febr.

Nr. 6.

Lov

om forandringer i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 10 februar 1923 sålydende:

I.

Følgende bestemmelser i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover av 15 juni 1917, 23 juli 1918 og 10 desember 1920, skal herefter lyde således:

§ 17, post 3.

Kretssykekassenes forpliktelse til å yde de i § 16,1 A, a, jfr. B. omhandlede understøttelser, omfatter ikke de tilfelle, i hvilke behandling eller forpleining for offentlig regning finner

sted i henhold til lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 16 febr. mai 1860 eller lov angående sinnssykes behandling og forpleining av 27 juni 1891 eller lov angående særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 eller sjømannsloven. Når der i sådant tilfelle ydes et medlem forpleining for offentlig regning, finner reglene i § 18,3 tilsvarende anvendelse med hensyn til sykekassens plikt til å yde sykepenger. Det offentliges utlegg til sådan behandling og forpleining kan ikke kreves erstattet av medlemmet, forsåvidt angår det tidsrum, i hvilket behandlingen og forpleiningen vilde ha påligget sykekassen, om sykdommen hadde vedkommet denne.

I de tilfelle, hvor det påligger det offentlige å overta utgiftene, skal disse overtas fra sykdommens begynnelse.

§ 24, post 2.

Med hensyn til understøttelse av syke sjømenn, fiskere eller fangstmenn eller andre, som er forsikret efter denne lov og som inngår under sjømannsloven, gjelder følgende bestemmelser:

- a. For det tidsrum, hvori sjømannen forpleies ombord, utres pliktige sykepenger til den, for hvis regning forpleiningen skjer.
- b. For det tidsrum, hvori sjømannen forpleies på sykehus i utenlandsk havn, blir utgiften hermed for den tid, hvori understøttelse pliktes av kretssykekassen, av kassen å godtgjøre den, for hvis regning forpleining skjer. På samme måte forholdes med hensyn til utgiftene ved forpleining på sjømannshjem eller lignende i utenlandsk havn, heri innbefattet godtgjørelse til læge utenfor hjemmet. I tilfelle utres derhos sykepenger overensstemmende med § 18,3.
- c. Ved forpleining innenlands bortfaller rederiets forpleiningsplikt efter ovennevnte lov for det tidsrum, hvori understøttelse ydes av kretssykekassen efter nærværende lov.
- d. For det tidsrum, hvori den syke oppebærer hyre, utres fallende pengeerstatninger til rederen.

§ 27, post 3.

Begravelseshjelpen eller den del av den, som er medgått til begravellesomkostninger, blir å utbetale til den, som har besørget begravelsen. Mulig overskudd utbetales til den avdødes ektefelle eller barn. Finnes ingen sådanne etterlatte, faller det tiloversblevne tilbake til kassen.

16 febr.
Nr. 6.

II.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 16 februar 1923.

Haakon.

(L. S.)

O. Blehr.

H. S. Fürst

16 febr.

Kongelig resolusjon

av 16 februar.

I. I henhold til § 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910, jfr. lov av 14 juli 1916, skal en skogteig stor ca. 3,0 dekar i Stange almenning, Hedmark fylke, med grenser som angitt i almenningstyrets erklæring av 9 oktober 1922 og på et fremlagt kartriss, være fredet mot hugst og avvirke av ethvert slags.

II. Fredningsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedet.

16 febr.

Kongelig resolusjon

av 16 februar.

I henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder meddeles stadfestelse på en av Hobøl herred i Østfold fylke den 10 november 1922 vedtatt beslutning om tillegg til de ved kongelig resolusjon av 9 august 1894 stadfestede politivedtekter for herredet.

Tillegget er sålydende:

»Ingen kan ta holdeplass med automobil for skyss innen Hobøl herred uten bevilgning av politiet. For å erholde sådan bevilgning må enhver bilkjører underkaste sig de av herredsstyret til enhver tid fastsatte bestemmelser.»

Kongelig resolusjon

16 febr.

av 16 februar.

Nedenstående utkast til nærmere forholdsregler, som i Brønnøysund blir å iakttas for å påse overholdelsen av bestemmelsene i lov av 11 juni 1857 angående avgift til kommunekassen av hunder i kjøpstædene og visse ladesteder, stadfæstes:

§ 1. Over de til avgift anmeldte hunder føres av politiet en protokoll, som viser:

- a. hundens løpenummer,
- b. anmeldelsesdagen,
- c. eierens eller besidderens navn og bopel,
- d. hundens navn,
- e. hundens kjønn, farve, rase og andre kjennemerker,
- f. når avgiften er betalt og med hvilket beløp.

§ 2. Samtidig med anmeldelsen kan den fastsatte avgift erlegges hos politiet. Hundens eier eller besidder er forpliktet til å forsyne hunden med halsbånd, hvortil forsvarlig testes et for bykassens regning anskaffet merke, som utvevres av politiet ved anmeldelsen.

§ 3. En lignende protokoll som den under § 1 nevnte føres over hunder tilhørende reisende, forsåvidt de anmeldes for å legitimere avgiftsfrihet i det lovbestemte tidsrum.

§ 4. Påtrefries innen ladestedets grenser hund, som ikke holdes forsynt med det i § 2 nevnte halsbånd med merke eller for hvilken avgiften ikke er betalt innen tre måneder efter anmeldelsen, kan politiet foranstalte hunden optatt og la den selge eller drepe, hvis eieren eller besidderen ikke innen tre dager, efterat han er varslet om optagelsen, eller kunngjørelse herom er skjedd i stedets avis eller på annen måte, avhenter hunden og betaler de med kunngjørelsen og hundens optagelse, underhold og bevoktning forbundne omkostninger.

§ 5. Innen utgangen av hvert kvartal tilstiller politiet byens kemner de innbetalte avgiftsbeløp tillikemed ekstrakt av den i henhold til § 1 førte fortegnelse, samt fortegnelse over de personer som i det forløpne kvartal er anmeldt for å ha undlatt den lovbestemte anmeldelse av avgiftspliktige hunder.

§ 6. Hvert år i desember måned bringer politiet heromhandlede bestemmelser i erindring ved kunngjørelse i stedets avis eller på annen måte.

16 febr.

Kongelig resolusjon

av 16 februar.

I medhold av lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrum av 25 mai 1917 (nr. 2) med tillegg av 12 juni 1920 (nr. 1) § 8, jfr. § 2, bestemmes, at Bømlo herred i Hordaland fylke efter beslutning av herredsstyret kan kreve avstått mot erstatning bruken av ledige leiligheter til beboelse eller annet bruk innen herredets grenser for å anvende dem til herberge for husvilde.

16 febr.

Kongelig resolusjon

av 16 februar.

Med hjemmel av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. bestemmes, at den, som i Vestre Toten herred gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat eller drikke, fra og med 15 mars 1923 og inntil videre skal ha bevilling.

16 febr.

Kongelig resolusjon

av 16 januar.

Den av Risør bystyre i møte den 30 november 1922 fattede beslutning om forandring i § 2 i den ved kongelig resolusjon av 2 mai 1919, jfr. kongelig resolusjon av 26 januar 1909 og kongelig resolusjon av 20 august 1915, stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Risør stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 som gjeldende indtil videre —, hvorefter paragrafen kommer til å lyde således:

»Undtatt fra nærværende vedtekts bestemmelse er: apotek, baker- og konditorutsalg, barberstuer, melkehandlere, kjøtt- og grønthandlere, fruktforretninger, hvori kun forhandles frisk frukt, blomsterhandlere, samt håndverkere, som utelukkende forhandler eget arbeide, likesom forretninger, som utelukkende forhandler tobakk og cigarer, samt avis kiosker, der forhandler de for disse almindelige salgsvarer såsom tobakk, cigaretter, chokolade o. lign. og forretninger, der inngår under nogen av disse undtagelsesbestemmelser, selv om der forhandles også andre varer enn forretnings spesialitet, når disse andre varer er blandt dem, som omhandles i undtagelsesbestemmelsene. Forøvrig henvises for de i denne § nevnte utsalgssteder til den almindelige helligdagslovgivning og for julaftens vedkommede lov av 14 juli 1897.«

Kongelig resolusjon

16 febr.

av 16 februar.

I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på vedtak av herredsstyret for Sør-Aurdal herred, Opland fylke, i møter 22 november 1922 og 27 januar 1923 om tillegg til de ved kongelig resolusjon av 11 mai 1895, jfr. kongelig resolusjon av 25 august 1914, approberte almindelige helseforskrifter for herredet.

Tillegget er sålydende:

»Når barn fra fremmed kommune mot betaling blir utsatt i forpleining innen herredet, må der medfølge lægeattest for, at barnet ikke lider av akutt smittsom sykdom som syfilis og gonorrhoe.«

Kongelig resolusjon

16 febr.

av 16 februar.

- I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på vedtak av Mandal bystyre i møter 28 mars og 23 november 1922 om nye almindelige helseforskrifter og forskrift om meldingsplikt ved tuberkuløse sykes flytning, — dog med en enkelt forandring.
- II. De ved kongelig resolusjon av 4 november 1865, jfr. kongelig resolusjon av 13 mars 1880, approberte almindelige helseforskrifter for Mandal opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De stadfestede nye helseforskrifter m. v. er sålydende:

1. kapitel.

Om det offentlige renhold.

§ 1. Gater og plasser skal rengjøres hyer lørdag innen kl. 8 aften og ellers så ofte som helserådet finner det nødvendig. Før feiningen skal der dynkes tilstrekkelig med vann, så støv ikke hvirvles op. Det påhviler huseieren å rengjøre rennestener, kloakksluk og fortaug samt kjørebanen til midtlinjen og å fjerne gresset fra rennestener. Rengjøring av offentlige plasser, almenninger og lignende påhviler kommunen.

16 febr. § 2. Gårdsplasser, portrum o. lign. skal holdes rene og fri for stank. Hvor der holdes fjøs eller stall eller hvor grunnen kan forurenses ved annen drift kan helserådet forlange gårdsplassen brolagt, cementert eller grunnen på annen måte gjort tilstrekkelig fast. Der må være lett avløp for vann til rennestein eller kloakk.

§ 3. Feieskarn, avfall og lignende må ikke henkastes på gate, plass, ubebygget tomt eller i elven (havnen).

§ 4. I hvert gårdsrum skal finnes tilstrekkelig stor tett kasse med lokk til opsamling av alt ikke flytende avfall. Kassene skal tømmes så ofte, at de ikke overfylles eller utbrer stank. Helse- rådet kan påby desinfeksjon av kassene, når det finner det nødvendig.

§ 5. Gjødelse eller andre substanser som utbrer stank eller kan medføre fare for sundheten må ikke henlegges således, at de forårsaker sanitære misligheter eller er til ulempe for de omboende. Gjødelse av haver og marker skal utføres således at unødige stank undgås, og gjødselen må hurtigst mulig nedmuldes.

§ 6. Bortkjøring av gjødelse og avfall må kun foregå på de tider og på den måte, som helserådet bestemmer.

§ 7. Ingen må la sølevann eller annen urenlighet flyte ut over nabotomt, gate eller offentlig plass.

2. kapitel.

Priveter.

§ 8. Ethvert beboelseshus skal ha et privet med minst et avlukke for hver 12te beboer. Likeledes skal der være privet og urinsted ved eller i ethvert forsamlingshus og ved fabrikk og lignende.

§ 9. Ethvert privet skal være forsynt med tett lokk og være således innrettet, at dets bunn og sider er ugjennemtregelige for innholdet.

§ 10. Hvor privet er innrettet, eller med helserådets tillatelse innrettes således at ekskrementene faller direkte i sjøen eller elven, skal der under dets sæter anbringes bordvegger som rekke under laveste vannstand.

§ 11. Alle urinsteder skal være således innrettet, at vegger og gulv i den utstrekning hvori urinen kommer i berøring med dem har en glatt vannrett overflate, og at urinen har lett avløp. Urinsteder må til enhver tid holdes rene og fri for stank.

§ 12. Privetene skal være således beliggende at stank ikke kan trenge inn i beboelsesrum eller opbevarings- og tilberednings- rum for matvarer.

Fra privetet må heller ikke utbres stank til naboeiendom 16 febr. eller offentlig gate. Privetet må til enhver tid holdes rent, og bingene skal i den varme årstid jevnlig overstrøs med torvstrø, sagmugg eller annet hensiktsmessig stoff for å hindre stank. Fullstendig desinfeksjon skal foretas når og hvor helserådet påbyr det.

§ 13. Privetene må tømmes så ofte som det er nødvendig, og i hvert tilfelle to ganger årlig. Fra 1 mai til 1 oktober må tømmingen kun foregå mellom 11 aften og 7 morgen. Bortkjøring av bingehold må skje i tette overdekkede kjerror eller kar, og uten at der stanses i gatene. Huseierne er forpliktet til, hvis bystyret beslutter det, å overlate byens renovasjonsvesen tømming og tilsyn med priveter, binger og søppelkasser og herfor å betale sådan godtgjørelse som bestemmes av bestyret til dekning av utgiftene ved renovasjonen.

§ 14. Ved anlegg av vannklosetter skal disse innrettes etter helserådets anvisning. Avløp fra vannklosetter må passere en septie tank, godkjent av helserådet. Med helserådets tillatelse kan dog avløp fra vannklosetter føres direkte i elven (undtagen Kvisla og Pølsesundet) eller i sjøen.

3. kapitel.

Husdyrhold.

§ 15. Stall, fjøs og grisehus må ikke innrettes uten etter forutgående anmeldelse til helserådet, som helt kan forby anlegg av den slags innretninger, hvor det kan befryktes at de vil fremkalle sanitære misligheter. I kjelleren under beboelsesrum er det forbudt å holde fjærkre eller kaniner.

§ 16. Stall, fjøs og grisehus skal være således innrettet og beliggende, at der ikke utbres stank fra dem til beboelsesrum eller opbevaringssted eller tilberedningsrum for matvarer eller til nabo, offentlig gate eller plass. Bingene skal tømmes når de er $\frac{3}{4}$ fylt, og ellers når helserådet påbyr det.

4. kapitel.

Kloakker og rennestener.

§ 17. Rennestener og avløpsrenner skal ha en jevn bunn og tilstrekkelig fall. Hvor de munner ut i kloakk skal de være forsynt med rist. De skal alltid holdes rene, så vannet lett kan passere.

§ 18. Alle kloakkledninger skal ligge så dypt at de er frostfri, og være således innrettet at kloakkgass ikke kan strømme ut. Kloakkene i kjeller, gårdsrum eller gate skal være forsynt med

16 febr. tettsluttende lokk og renses så ofte at de ikke utbrer stank. Kloakkene må alltid holdes i ordentlig stand.

§ 19. Helserådet kan beslutte, at der fra våningshus, som ligger i en avstand av ikke over 32 m. fra offentlig kloakk eller elven eller sjøen skal føres en lukket kloakkledning til denne kloakk eller elven eller sjøen (jfr. bygningslovens § 29,2). Til kloakken må ikke skaffes avløp fra privet eller gjødselkjeller uten etter helserådets samtykke og på de betingelser som det stiller.

§ 20. Både offentlige og private kloakker skal holdes rene, så de ikke utbrer stank, og det ophentede bunnfall må fjernes.

Oprensningen skal foregå på en sådan tid at det minst mulig generer omgivelsene.

Enhver kloakk skal kunne ut i elven eller sjøen så dypt at utmunningsstedet aldri ligger tørt ved lavt vann.

Helserådet kan forlange eldre kloakkanlegg som forårsaker sanitære misligheter bragt i overensstemmelse med disse forskrifter, og hvor helserådet finner et gammelt kloakkanlegg for mislig kan det forlange nyanlegg innen en rimelig av helserådet fastsatt frist.

5. kapitel.

Om drikkevann.

§ 21. Vannledninger, vannbeholdere og brønner, hvis vann benyttes som mat- og drikkevann for mennesker eller dyr, skal med omliggende terreng holdes rene og fri for skadelige tilløp og må ikke på nogen måte forurenses.

Brønn skal være overbygget, og jordsmonnet omkring skal i minst 1 meters avstand være fast med fall fra brønnen.

§ 22. Inneholder brønnen urent eller for sundheten skadelig vann kan den av helserådet forlanges igjenkastet.

§ 23. Selvtømmende vannposter må hverken offentlig eller privat anbringes uten helserådets tillatelse, og de må alltid innrettes etter de for hvert tilfelle gitte forskrifter.

6. kapitel.

A. Om byggegrunn, boliger og verksteder.

§ 24. Finner helserådet noen byggegrunn av sanitære grunner uhensiktsmessig kan helserådet forby bebyggelse, inntil tomten er gjort betryggende skikket.

§ 25. Finner helserådet noget bebodd hus, forsamlingslokale eller annet oppholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft eller på grunn av fuktighet, stank fra kloakken eller slett ventilasjon kan helserådet forby at huset eller rummet brukes til de forefunne mangler er avhjulpet.

§ 26. Utflytning av hele huset eller enkelte leiligheter hvor 16 febr. farlig epidemisk sykdom er optrått kan påbys, for at huset eller leiligheten kan bli desinfisert.

§ 27. I verkstedslokaler, som ikke inngår under fabrikktilsynsloven, kan helserådet kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger, som efter bedriftens art er påkrevet, og tillike gi de påbud som er nødvendig for lokalenes renhold.

§ 28. I et arbeidsrum må ikke være beskjeftiget flere arbeidere enn at enhver får minst 8 m³. luft. Det skal luftes minst 10 minutter hver hvilestund og i hvert fall 1 gang i løpet av dagen. Gulvet skal vaskes og rengjøres minst én gang ukentlig, og hvor arbeidet medfører avfall skal gulvet feies fuktig hver aften. Vegger og tak vaskes minst hvert halvår og vinduene minst hver måned. I ethvert arbeidsrum skal der være et tilstrekkelig antall spyttebakker, som alltid skal holdes i ren stand. Spytning på gulvet er forbudt.

Verksted eller et til sådant støtende rum, som vesentlig får lys og luft fra dette, kan av helserådet forbys benyttet til soverum.

B. Hoteller og losjihus.

§ 29. I ethvert soveværelse tillates kun så mange å sove at der faller minst 10 m³. luft på hvert individ. Vindusflaten må utgjøre minst 1/10 av gulvflaten (jfr. bygningslovens § 33,3). Værelser som benyttes skal grundig utluftes hver dag, og gulvet daglig vaskes. Hovedrengjøring av værelsene skal foregå minst 4 ganger årlig.

§ 30. Sengene skal være forsynt med underlaken og overbredslet med lerretspose. Laken, lerretspose og putevar skal skiftes for hver ny losjerende. Sengklærne forresten skal vaskes minst 4 ganger årlig, og sengen skal stå opslått 3 timer hver dag til utluftning. Spytning på gulvet er forbudt.

§ 31. På værelset skal finnes et vannglass for hver losjerende, vaskefat samt 1 håndklæ for hver person. Håndklæet skiftes rent for hver ny losjerende.

§ 32. Dersom verten kommer til kunnskap om, at han har hatt person lidende av smittsom sykdom i sitt losji, skal han straks melde dette til helserådet. Privetet skal hver dag efterses og alltid holdes rent.

7. kapitel.

Om bedrifter som kan medføre skade for sundheten.

§ 33. Aktes bedrift satt i gang som ved stank eller giftige gassarter kan forurense luften eller som det på annen måte kan være frykt for vil bli til skade for arbeidernes eller naboenes

16 febr. helse skal planen for anlegget på forhånd forelegges for helse-rådet, og vedkommende være pliktig til både ved anlegget og drif-ten å rette sig efter de bestemmelser, som helserådet gir til fjer-nelse av sanitære misligheter.

Bedrift av dette slags som er i virksomhet er underkastet helserådets tilsyn, og vedkommende har til enhver tid å rette sig efter de bestemmelser som helserådet gir for å hindre misligheter.

§ 34. Oplag av kluter, ben og annet avfall, som kan frem-kalle stank og ubehageligheter for naboer, må kun anbringes på sted som helserådet tillater, og på sådan måte som dette finner nødvendig.

8. kapitel.

Om næringsmidlers forhandling.

§ 35. Ethvert utsalgssted, opbevaringssted eller tilberednings-sted for nærings- eller nydelsesmidler skal være underlagt helse-rådets kontroll, og helserådet kan når som helst forlange sig prøver av varene tilstillet.

§ 36. Butikker skal holdes rene og godt utluftet, utenfor inngangsdøren skal der være anbragt fotskraper. Gulver og disker skal daglig rengjøres, tørr feining er forbudt, likeså spytning på gulvet. Der skal være et tilstrekkelig antall spyttebakker, hvis kunn skal dekket med fuktig sagmugg, torv eller lignende.

Spyttebakkene skal hver dag rengjøres og deres innhold bren-nes op. Butikker hvor der selges melk, fløte eller andre matvarer, og rum hvor melk eller matvarer, som skal selges, blir bearbei-det eller tilberedt må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse butikker og rum skal være forsynt med rent vaskevann, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene skal jevnlig vaske sine hender. Melk, fløte og andre matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenheter såvel i butikkene som i til-berednings- og lagerrummene. Når det lar sig gjøre skal varene anbringes i vel renholdte tildekkede kar, skuffer, skap med dø-rer, hyller med forheng eller lignende. Vekt og måleredskaper som benyttes ved handel med melk eller andre matvarer skal være rene, når de brukes. I melkeutsalg må der ikke drives handel med andre varer, som kan forurense melken eller gi den usmak. Det er selgeren forbudt å innpakke matvarer i aviser eller urent papir. Ved omførsel av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.

§ 37. Sundhetsskadelige eller bedervede nærings- og nydelses-midler må ikke falbys eller selges.

Det samme gjelder med hensyn til bruksgjenstander, som kan bli sundhetsskadelige fordi de inneholder giftige bestanddeler.

Nærings- eller nydelsesmidler må ikke for konservering eller 16 febr. av andre grunner tilsettes noget stoff som helserådet anser skadelig for sundheten eller skikket til å skjule at varen er bedervet. Helserådet er berettiget til å få utlevert prøver av varer til undersøkelse, og kan om nødvendig påby eller sørge for at varer som er skadelige for helsen tilintetgjøres eller uskadeliggjøres. Dersom øieblikkelig innskriden er nødvendig kan dette gjøres av helse- rådet's ordfører; er eieren utilfreds hermed kan han forlange helserådet's avgjørelse.

§ 38. Helserådet kan midlertidig forby salg av næringsmidler, som kommer fra eller innen byen aktes utsolgt fra et sted, hvor der forekommer noget tilfelle — derunder innbefattet nogen bacillebærer — av farlig smittsom sykdom, som kan utbres ved at varene selges. Dersom øieblikkelig innskriden er nødvendig, kan dette gjøres av helserådet's ordfører; er eieren utilfreds hermed kan han forlange helserådet's avgjørelse.

§ 39. Helserådet kan midlertidig forby utsalg av melk eller andre matvarer fra steder, hvor der forekommer tilfelle — derunder innbefattet nogen bacillebærer — av farlig smittsom sykdom, som kan utbres ved at varene selges. Likeledes kan helse- rådet forby at der selges melk eller melkeprodukter, som kommer fra steder hvor tilfelle av farlig smittsom sykdom finnes blandt mennesker eller dyr, likesom også fra steder hvor der ikke iakt- tas den tilbørlige renlighet ved melkens behandling, opbevaring eller forsendelse. Helserådet kan forby handel med og tilbered- ning av melk og andre matvarer, hvor enten dets lovmedholdelig gitte pålegg ikke efterkommes eller stedet av sanitære grunner ikke egner sig til sådan næring.

§ 40. Hvor det kan være frykt for at tilstedeværende smitt- som sykdom kan bli utbredt ved salg av næringsmidler, kan helse- rådet treffe de foranstaltninger det finner nødvendig for å hindre smitteutbredelse, også å lukke utsalgsstedet.

§ 41. *Forskrifter for renhold i bakerier med tilhørende rum.*

1. Bakeridriften utedkommende gjenstander som kan gi anled- ning til støv eller stank i bakerirummene eller hindre disses rengjøring maa ikke finnes i bakeriet eller i rum, som står i åpen forbindelse med dette. Tørrfeining er forbudt.
2. Bakeriet tillikemed de rum som står i åpen forbindelse med dette skal ha loft, vegger og gulv av glatt pusset mur eller høvlede trematerialer, og loft og vegger oljet eller oljemalt, og må alltid holdes omhyggelig rent. Hver dag efter endt arbeide må gulvene gjøres omhyggelig rene, efter omstendig- hetene ved feining, skrapning eller vaskning. Der skal alltid være tilstrekkelig med spyttebakker forsynt med grov sand eller fuktet sagmugg, og spyttebakkene skal gjøres rene hver

16 febr. aften. På veggen skal på iøinefallende steder være opslått plakat: »Spytning på gulvet er forbudt«.

Vegger og tak må i sin helhet rengjøres minst hvert fjerdingår, vinduene minst hver måned.

Under bakeriets rengjøring må bakervarer ikke opbevares der.

3. Bakeritraug og bord, surkasser samt andre til bakningen benyttede gjenstander, såsom hyller, plater, fjeler m. m. må alltid holdes omhyggelig rene. Smør, melk eller andre stoffer som benyttes til fremstilling av bakverk må opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer der brukes til strykning av bakverk, må tillages for dagens behov. Strykvisker skal ikke samtidig brukes til forskjellige stoffer og må rengjøres hver dag i kokende vann.

4. Melsekker skal avbørstes og renses omhyggelig for smuss, før de bringes inn i bakeriet, og innholdet tømmes i bakertrauet.

5. Hvor bakeriovn, damp- eller vannkjeler fyres gjennom illegg i bakerirummet skal der ikke i disse innbringes mere kull eller annet brenne, enn nødvendig for dagens fyring. Kull eller annet brenne må ikke ligge løst utover gulvet.

Aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet.

6. Bakerne skal under sitt arbeide være iført en egen drakt som ikke brukes utenfor bakeriet, og som minst 2 ganger ukentlig renvaskes.

7. Bakerne skal vaske armer og hender før de begynner å arbeide, og hvert bakeri skal være forsynt med tilstrekkelig vaskévannsstell, såpe og rene håndklær til benyttelse for bakerne.

8. Alt bakverk skal behandles renslig og ved ombringen til utsalg eller kunder føres i tildekkede kasser, kurver eller vogner, som daglig efterses og renses.

9. I Bakerier er tobakkrøkning forbudt.

10. Personer som lider av eksem eller annet utslett på hender eller armer må ikke delta i bakningen.

Ovenstående forskrifter skal finnes opslått på et lett synlig sted i ethvert av byens bakerier.

§ 42. *Forskrifter for slakterier.*

1. Slakterboder, pølsemakerier og utsalgssteder for kjøttvarer må være luftige og alltid holdes rene. Der skal alltid være tilstrekkelig med spyttebakker forsynt med grov sand eller fuktet sagmugg, og spyttebakkene skal gjøres rene hver aften. På veggen skal på iøinefallende steder være opslått plakat: Spyting paa gulvet er forbudt.

2. Alle de som arbeider i slakterier, pølsemakerier og utsalgssteder for kjøttvarer skal være iført rent hvitt forklær med

- brystsmekk og forarmer, som skal skiftes minst 2 ganger 16 febr. ukentlig. Der skal være såpe og tilstrekkelig med håndklær likesom der skal være anledning til å få vaske hendene.
3. Innvoller blir straks efter slaktingen å fjerne fra slakterboden og skal opbevares i tett tildekket beholder. Beholderen skal i tiden mellom 1 mai og 1 oktober tømmes minst 3 ganger ukentlig, og kan av helserådet forlanges tømt daglig, i den øvrige del av året minst 1 gang ukentlig.
 4. Skylling av gulvet i slakterboder skal foretas straks efter slaktingen, og gulvet skal være tett med avløp til kloakk, som munner ut utenfor lavvannslinjen. Alle redskaper som har vært brukt ved slaktingen skal hurtigst mulig efter slaktingen rengjøres, og alltid være således anbragt at de med letthet kan kontrolleres.
 5. Innvollsdelene (lunger, lever, milt o.s.v.) må som lett forrådnende ikke opbevares i slakterboden. Blod, lemmer og huder må også øieblikkelig fjernes fra slakterboden. Tilsetning av farvestoffer til kjøttvarer er forbudt.
 6. Slakteribedriften uvedkommende saker må ikke opbevares i slakterboden.
 7. I slakterboden skal der sørges for tilstrekkelig plass og lys, og lokalet skal være godt ventilert.
 8. I alle til slakterbod og kjøttutvalg henhørende rum er tobakkrøkning forbudt.
 9. Gårdsplassen i slakterier og pølsemakerier skal alltid holdes ren og fri for stank. Gjødelselbingene skal tømmes minst 1 gang ukentlig, og forøvrig så ofte helserådet påbyr det.
 10. Transport av kjøtt gjennom byen skal foregå enten i lukkede, rene vogner, eller kjøttet skal være tilstrekkelig innpakket i presenning eller lerret. Ved ombringelse til kunder skal kjøttet legges i rene traug eller kurver godt innpakket i rent lerret eller papir.

Det er ikke tillatt å legge eller henge kjøtt utenfor butikker eller andre steder, hvor det er utsatt for støv og stenk.

Ovenstående forskrifter skal finnes opslått på et iøinefallende sted i enhver av byens slakterboder, pølsemakerier og kjøttutvalg.

§ 43. *Forskrifter for melkeutvalg.*

1. Ethvert melkeutvalg skal før det tas i bruk godkjennes av helserådet.
2. I utvalgs- og opbevaringsrummet skal tak, vegger, gulv og disk være således innrettet, at de med letthet kan vaskes. Veggene må ikke være tapetsert. Utvalgsrummet skal ha egen inngang fra gaten, og hvor der er dør inn til daglig- eller soveværelse må denne ikke stå åpen mer enn nødvendig til gjennomgang.

16 febr. I utsalgsrummet må ikke opbevares andre varer som kan gi melk og fløte usmak.

3. Hver aften skal gulvet vaskes. Gulvet må aldri feies tørt. Vinduene skal rengjøres hver uke, og hovedrengjøring skal foretas 3 ganger om året. Der skal alltid være tilstrekkelig med spyttbakker forsynt med grov sand eller fuktet sagmugg, og spyttbakkene skal gjøres rene hver aften. På veggen skal på iøinefallende steder være opslått plakat: »Spytning på gulvet er forbudt.»

Tobakkkrøkning er ikke tillatt.

I ethvert melkeutsalg skal der være lett adgang til vann og vask samt såpe og håndklær.

4. Betjeningen skal være iført rent hvitt forklær med ærmer.
5. Melk må kun opbevares i rene, lukkede kar, og utmåling eller overhelning fra spann til spann på torv, gate, i portrum eller gårds plass kan forbys av helserådet.
6. Målekarrene må alltid være rene, og det er strengt forbudt å drikke av målekarrene eller spannenes lokk. Fortinningen i melkespannene må alltid være hel.
7. Eldre melkeutsalg skal i løpet av ett år efter at disse forskrifter har fått kongelig stadfestelse være bragt i overensstemmelse med forskriftene i den utstrekning helserådet forlanger. Et eksemplar av disse forskrifter skal finnes opslått i ethvert utsalgssted.

9. kapitel.

Om anmeldelse av smittsomme sykdommer, dødsfall.

§ 44. Ved hver måneds utgang og senest innen den 3. i følgende måned skal enhver i byen praktiserende læge innsende til helserådets ordfører opgave over de av ham iakttatte eller behandlede tilfelle av epidemisk eller smittsom sykdom. Ved følgende sykdommer: Kolera, kopper, tyfoidfeber inklusiv paratyfus, flekktyfus, blodgang, difteri, skarlagensfeber, poliomyelitt og epidemisk cerebros spinalmeningitt skal anmeldelse innsendes straks til helserådets ordfører. Forresten kan helserådet pålegge lægerne å innsende daglige eller ukentlige anmeldelser over sykdommer, hvis utbredelse helserådet har særlig interesse av å kontrollere.

§ 45. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som antas opstått ved nydelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler eller ved bruken av forgiftede gjenstander skal øieblikkelig anmeldes til helserådets ordfører, med opplysning om den antatte årsak.

Det samme gjelder såfremt der finnes sanitære misligheter

som kan antas å stå i forbindelse med sykdom eller fremme dens 16 febr. utbredelse.

§ 46. Ved nedennevnte smittsomme sykdommer:

A. Kolera, kopper, flekktyfus, tyfoidfeber inklusiv paratyfus, blodgang, difteri, skarlagensfeber, poliomyelitt og epidemisk cerebrospinalmeningitt,

B. Smittsom øienbetendelse, skurv, skabb og herpes tonsurans, skal likeoverfor skolen iakttas følgende forsiktighetsregler:

1. Barn lidende av ovennevnte sykdommer nektes adgang til skolen.
2. Er nogen av de under A. nevnte sykdommer optrått i en familie nektes også de friske barn adgang til skolen. Helserådet kan, hvor det finner det påkrevet, forby samtlige i huset værende skolepliktige barn adgang til skolen.
3. Barn som har gjennomgått ovennevnte sykdommer tilstedes ikke adgang til skolen, før den behandlende læge dertil har gitt tillatelse.
4. De barn, som har vært forbudt å søke skolen, fordi der er optrått smittsom sykdom i hjemmet, tilstedes ikke adgang til skolen før der er forløpet så mange dager, at det svarer til sykdommens inkubasjonstid efterat den syke er innlagt på sykehus eller betryggende isolasjon i hjemmet har funnet sted og tilstrekkelig desinfeksjon av hjem og klær er foretatt.
5. Ovenstående bestemmelser gjelder også lærere og pedell. Dog kan lærere, pedell og barn, som tidligere har gjennomgått sykdommen, efter bestemmelse av helserådets ordfører tilstedes adgang til skolen, når den syke er fjernet fra hjemmet og tilstrekkelig desinfeksjon foretatt av hjem og tøy.

§ 47. Skolen skal hjemsende ethvert barn, som antas å lide av smittsom sykdom. Barn med kikhosteanfall nektes adgang til skolen, likeså barn med avskalling efter meslinger.

§ 48. Når tuberkuløse, som lider av tuberkulose i smittsom form flytter skal melding sendes helserådets ordfører både av den, fra hvem han flytter og av den han flytter til.

§ 49. Ethvert fartøy som ligger innenfor byens havneområde er underkastet helserådets kontroll og bestemmelser.

§ 50. For ethvert fartøy, som innkommer på havnen med syke ombord, hvor det kan være frykt for at sykdommen er av smittsom art, skal, hvor ikke lovgivningen om karantenevesenet kommer til anvendelse, straks ved dets ankomst anmeldelse avgis til havnefogden om sykdommen såvidt mulig med angivelse av dens art, hvorefter havnefogden har å melde tilfellet til helserådets ordfører. Den syke må ikke forlate fartøiet, før sykdommens beskaffenhet er undersøkt efter helserådets foranstaltning. Seng- eller gangklær som har vært brukt av nogen person med smittsom

16 febr. sykdom må ikke bringes iland (f. eks. til vaskning) uten helse-
rådets tillatelse.

§ 51. Fartøi med smittsom sykdom ombord skal av helse-
rådet gjennom havnefogden anvises ankerplass.

10. kapitel.

§ 52. Forskrifter for renhold m. m. i barberstuer.

1. Barberstuen med tilstøtende rum skal alltid holdes ren og godt utluftet, og der skal ikke opbevares gjenstander som er be-
driften uvedkommende eller kan hindre renholdet.
2. I lokalet skal finnes tilstrekkelig antall spyttbakker, som skal
rengjøres hver aften.
3. Hovedrengjøring av barberstuen med tilstøtende rum skal fo-
regå 2 ganger om året, og gulvet skal vaskes minst 3 ganger
ukentlig. Reoler, hyller, bord og lignende skal tørkes hver dag,
og alltid holdes rene, likesom alt avfall som hår, såpeskum og
lignende skal fjernes hver aften. Efter hver hårklingning skal
avfallet feies sammen.
4. Servietter, kapper og håndklær skal opbevares på betryggende
måte.
5. Barbererne skal iaktta omhyggelig personlig renhold og under
arbeidet være iført ren hvit jakke eller frakk, som skal skif-
tes minst 2 ganger ukentlig.
6. Dersom kunder, lidende av utslett eller av håravfall, som det
kan vært frykt for er smittomt, har vært betjent, må de
brukte redskaper grundig utkokes eller betryggende desinfi-
seres før de igjen benyttes til andre.
7. Klippemaskiner, sakser, barberkopp, kniver, koster, børster og
kammer skal gjøres rene for hver gang de brukes. Samme bar-
berkost må ikke brukes til flere personer.

Klippemaskine, saks og kniv skal enten avbrennes eller nøi-
aktig avtørres med spiritus for hver kunde; koster, børster
og kammer skal vaskes i såpe og varmt vann eller i en op-
løsning av 25 dråper salmiakkspiritus i 200 gram vann.

Alunsten skal avskylles hver gang før den brukes.

8. Bruk av maskinbørste og pudderkvast er forbudt. Istedenfor
pudderkvast kan brukes en klype rensset bomull.
9. Ved barbering skal der for hver kunde benyttes serviett som
er vasket i kokhett vann og rullet, og ren bedekning over nak-
keputen, og ved hver hårklingning anvendes en halsstrimmel av
silkepapir eller vatt, som bare tillates benyttet 1 gang.

Kappen skal vaskes minst 2 ganger ukentlig.

10. Medmindre kunden har en barberkost som bare blir benyttet
til ham skal innsåpning skje med hånden. Der må bare bru-

kes såpeopløsning eller såpepulver. Barbereren skal vaske sine 16 febr.
hender før innsåpning av hver enkelt kunde.

1. Opprettelse av ny forretning eller flytning av en eldre skal anmeldes til helserådet.
12. Disse forskrifter skal finnes slått op i hver barberstue.

11. kapitel.

Almindelige bestemmelser.

§ 53. Hus- og grunneiere er ansvarlig for at alle de plikter opfyldes som disse helseforskrifter pålegger dem, og skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelse fra sine folks eller leieres side.

Er eieren ikke bosatt i byen må han for politiet opgi en her bosatt person, som på hans vegne skal sørge for at disse plikter opfyldes. Forsømmes disse, blir ansvaret dog hvilende på eieren, medmindre politiet har gått inn på at ansvaret skal bæres av stedfortrederen, og denne har erklært sig villig. Denne innrømmelse kan dog når som helst tas tilbake.

§ 54. Undlater nogen å etterkomme de plikter, som påhviler ham efter disse forskrifter eller efter helserådets lovmedholdig fatteede beslutning, kan helserådet la både det, og hvad det forresten finner nødvendig for å hindre at forsømmelsen skal volde skade eller ulemper, utføre på vedkommendes bekostning.

§ 55. Fra bestemmelsene i disse forskrifter kan helserådet under særegne forhold tillate avvikelser.

§ 56. Overtredelse av disse forskrifter eller av de i medhold av samme trufne bestemmelser straffes efter den almindelige borgerlige straffelov.

§ 57. Disse forskrifter trer i kraft 3 måneder efterat de har fått kongelig stadfestelse.

Kongelig resolusjon

av 16 februar.

16 febr.

I medhold av § 9 i lov om torskefiskeriene i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter, bestemmes som gjeldende inntil videre:

1. Den ved kongelig resolusjon av 27 februar 1914 for Vågsvåg, Raudeberg og Kallvåg gitte dispensasjon fra nevnte paragraf skal også gjelde for den del av Bremangerpollens opsynsdistrikt, som ligger vestenfor linjen Olderveggens ytterste punkt til Mulens ytterste punkt.

- 16 febr. 2. Den ved kongelig resolusjon av 27 februar 1914 for Breman-gerpollens opsynsdistrikt gitte dispensasjon fra nevnte paragraf skal ikke gjelde for den i post 1 nevnte del av dette distrikt.
3. Denne resolusjon trer i kraft straks.

16 febr.

Kongelig resolusjon

av 16 februar.

I medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, annet ledd, bestemmes:

I.

Ved motorvognkjøring på strekningen Helle—Sevliid av hovedveien gjennom Rollag og Nore herreder må kjørehastigheten ikke overstige 25 kilometer i timen. Sykehusbiler og tohjulte motorcykler uten sidevogn er undtatt fra denne bestemmelse, der gjelder inntil videre.

II.

De ved kongelig resolusjon av 26 mai 1922 utferdigede bestemmelser for motorvognkjøring på hovedveien fra grensen mellom Rollag og Nore herreder til Brøstrud i Opdal herred opheves, for såvidt angår bestemmelsene i resolusjonens 1., 2. og 3. ledd.

Det i samme resolusjons 4. ledd omhandlede forbud mot motorvognkjøring på nevnte veistrekning i tiden fra og med 21 til og med 27 juni samt fra og med 11 til og med 15 september blir fremdeles gjeldende inntil videre.

16 febr.

Kongelig resolusjon

av 16 februar.

I medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, annet ledd, bestemmes, at det ved kongelig resolusjon av 11 april 1913 utferdigede forbud mot motorvognkjøring på hovedveien Sandeid—Vikedal—Imsland—Ropeid, Rogaland fylke, jfr. kongelig resolusjon av 24 februar 1922, opheves fra 1 april 1923, for såvidt angår strekningen Sandeid—Vikedal—Imsland.

Utgiver: Byråchef Young.